

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN

At last, but not at least.

Zombor, 1908. szept. 17.

Azon pénzügyi szaktekintélyek között, akiket a parlamenti bankbizottság az önálló magyar nemzeti bank ügyében véleményadásra fölkért, utolsónak e napokban írásban nyújtotta be szakvéleményét Kornfeld Zsigmond, a tőzsde elnöke. Mikor ugyanis a tavasszal e kérdésben a szakvélemények meghallgatása céljából országgyűlési bankértekezlet volt, Kornfeld Zsigmondot betegsége megakadályozta abban, hogy az értekezlet elé terjessze véleményét. Adóságának most tett eleget és nemcsak a szakértők elé adott kérdőpontokra felel meg kimerítően és kitűnő megokolással, hanem a bankbizottság elnökéhez, gróf Batthyányi Tivadarhoz intézett levelében arra a fel nem tett kérdésre is kristálytisztan okfejtéssel ad feleletet, vajjon politikai okokon kívül pénzügyi és gazdasági viszonyaink szempontjából kívánatos és előnyös-e a bankközösség megszüntetésével az önálló magyar nemzeti bank felállítása?

Szakvéleményében a külön magyar jegybank létesítését részvénytársaság formájában óhajtja, mert így függetlenségét az állammal és a politikai befolyásokkal szemben jobban megóvhatja, s a nyilvánosság részéről az ellenőrzés az intézet vezetésére nézve kényszerítőbb. Az alaptőke nagyságát 150 millió koronában irányozza elő, melyet egészben az államnak kellene jegyeznie úgy azonban, hogy a bankrészvények megfelelő részét a kormány 10 éven keresztül évenként magánosoknak adná el. A bankközgyűléseken csak olyan tagok jogosultak szavazni, akik magyar állampolgárok.

Mint hogy a rendelkezésre álló

adatok és becslések szerint a Magyarországra eső bankjegy-forgalom mintegy 680 millió korona volt 1907. december 31-én, s minthogy ebből 300 millió koronának minden körülmények között forgalomban kell maradnia, a jegybanknak 380 millió korona érfedezetről kellene gondoskodnia, amelybe természetesen a 150 millió saját tőke beszámítódnék.

A jegybank tevékenysége kiterjedne a bankjegy-forgalom szabályozására, a megfelelő aranypolitika és a jegybankok üzletkörébe eső hitelüzletek ápolására. Olyan hitel engedélyezések, amelyek a dolog természeténél fogva a bankszerű határidőn túl való meghosszabbításokat igényelnének, a bank ügyviteléből a legszigorubbán kirekesztendők.

A bank vezetőségében az államkormányzat megfelelő képviseltetésén kívül kívánatosnak tartja bizonyos virilis állások teremtését, amelyek automatikusan olyan férfakkal töltenének be, kik a banknál elsősorban hitelszerűen érdekelt foglalkozási ágak élén állanak.

A jegybank részére a kizárólagos bankjegy kibocsátói szabadalmon kívül csak olyan jogok volnának engedélyezendők, melyek a bank alapszabályszerű ügyvitelének önállóságából önként következnek. Az állam felügyeleti joga alapján kinevezhetné a bank kormányzóját, jóváhagyásától tehetné függővé a főtanács és a vezető igazgató választását, valamint az alapszabályok módosítását is, egyébként a bank az állammal szemben gazdaságilag és pénzügyileg minden tekintetben független lenne.

A jegybank szabadalmát 15, esetleg 20 esztendőre adná meg s a szabadalom fejében az állam részére

a nyereségből megfelelő részesedés volna biztosítandó.

Az önálló magyar jegybanknak mindjárt kezdetben kész fizető banknak kellene lennie, mert csak ez esetben válnának összes értékeink egyenrangúakká az arany értékekkel és váltótárcánk egyenlő értékűvé a német, francia és angol váltó tárcával. Elsőrendű érdekünk ez Ausztriával szemben is, melynek nem barátságos indulata káros következményűvé válhatnék, ha valutánk biztosságához és megbízhatóságához kétség férne.

Kornfeld Zsigmond szakvéleményében ily módozatok mellett tartja megvalósíthatónak az önálló magyar jegybankot. Nyilt levelében azonban helyesen utal arra, hogy bár a már eleve kész fizető külön bank is mindenképen képes lesz hazánk hitel-igényeit kielégíteni, ez eredmények, míg egyfelől az eddigi állapottal szemben haladást nem jelentenének, — mert hiszen a magyar-osztrák bank ez igényeket szintén a legteljesebb mértékben kielégítette — másfelől az ország összes gazdasági tényezőitől jelentékeny anyagi áldozatokat követelnének.

Önálló jegybankunk ugyanis huzamosabb időn át jóval magasabb kamatlábat volna kénytelen alkalmazni, mint a magyar-osztrák bank s azonkívül a hitelek engedélyezésénél is jó időn át szigorubbannak kellene lennie, mint a magyar-osztrák banknak. Ez oknál fogva tanácsosnak tartja Kornfeld Zsigmond a magyar-osztrák bank szabadalmát az ügyvezetésben való bizonyos módosítások mellett legalább addigra meghosszabbítani, ameddig Ausztriával való kereskedelmi szerződéseink fennállanak.

VILLANYCSILLÁROK
 GYERMEK-
 KOCSIK
 JÁTÉKOK
 DISZMŰARUK

**Az őszi kalap és nyakkendő
 ujdonságok megérkeztek!**

Vételkényszer nélkül megtekinthetők!

Óriási választék!

100-18

Olcsó árak!

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
 ZOMBOR, KOSSUTH-U.
 A KÜLÖNLEGESSÉGI
 TŐZSDE MELLETT

A parlament munkarendje.

A képviselőház szeptember 22-én délben tizenkét órakor tartja első ülését; csak formális ülés lesz, hogy a kormány előterjesztést tegyen a legközelebbi ülések napirendjére vonatkozólag. A főrendiház szeptember 23-án, szerdán tartja első ülését és ezen a közös ügyek tárgyalására kiküldendő országos bizottság főrendiházi tagjait választják meg.

A parlamenti munkarend nevezetesebb pontjai, természetesen a képviselőház ülései alatt kerülnek napirendre. Az érdemleges üléseket azonban csakhamar ismét szünet váltja fel, mert amint biztos forrásból értesülünk, a király október 4-ére tűzte ki a delegációk ülésének kezdetét és a közös ügyek tárgyalása alatt a parlamenti tanácskozást felfüggesztik.

A delegációk üléséig azonban néhány fontos és már teljesen elkészített törvényjavaslatot fog tárgyalni a képviselőház: a belügyminiszter törvényjavaslatát a kivándorlásról, a miniszterelnök javaslatát a főváros fejlesztéséről és elsősorban a költségvetésről szóló törvényjavaslatot. Hir szerint a kormány nyolc óras ülésekben akarja tárgyalni a költségvetést, hogy a delegációk előtt elintézhessen. Ha a kormánynak ez a munkaprogramja keresztülvihető, akkor közvetlenül a közös ügyek tárgyalása után, tehát október végén betérjeszli Andrassy a választási reformról szóló törvénytervezetet.

Lutrizás.

Beszüntették a kis lutrit és kapunk helyette másik rosszat: az osztályosorsjátékot.

Sok szorgalmas, ügyes családapát ismerek, ki a keresményéből filléreket takarít meg és gyűjt rakásra, de csak bizonyos ideig, amíg azok néhány koronányi értéket nem képviselnek. Mikor aztán van már pár koronája, berakja abba a lutriba, melynek nálunk osztályosorsjáték a neve.

Hiszi, hogy egyszer nyer. Egyszerre akar meggazdagodni. Pedig ha

a berakott filléreket és koronákat megtartaná, kamatoztatná, hamarabb meggazdagodnék.

Mint mindennek a világon, úgy a sorsjátéknak is megvan a maga története. Ez pedig nem is oly régi, mint gondolnók. Hazánkban a tizenhatalmadik században kezdett ismertté lenni.

Az államok egynémelyike kénytelen azt fentartani még ma is, a felvilágosodás századában, midőn a munka, a szorgalom és ügyesség által szerzett vagyonnak kellene csak a csáb ingerével hatni az emberi kedélyekre. S mégis ezer meg ezer azok száma, kik véres verejtékkel szerzett keresményük jó részét abba ölik. Egyik hónap a másik után rombolja le reményeiket, de azért nem csüggednek, hanem jobb ügyhöz méltó buzgalommal folytatják pazarlásukat.

A sorsjátékból csak az államnak, vagy akinek részére azt az állam engedélyezi, van feltétlen haszna.

A német nép a lutri eltörlése után annyira elszokott a sorsjátéktól, hogy ma már még ama két nagy sorsjáték jegyeit is, melyet Hamburgban és Braunschweigban fentartottak, leginkább külföldieknek engedi át.

Vajjon mikor érkezik el nálunk is ideje annak, hogy lemondanánk az osztályosorsjegy részvénytársaság meggazdagításáról és „hasznoló jókat“ a külföldieknek engednénk át?

Pedig bizony mostani nehéz viszonyaink közt ugyancsak kívánatos, sőt szinte elkerülhetlenül szükséges volna, hogy mindenki tartózkodék a haszontalan, semmi reális nyereséi valószínűséget nem nyújtó pénzfecséreléstől.

Eddigélé csak a pénzsűkében szenvedő nép üzte azt szenvedéllyel. Ma már a vagyonosabb osztály is beleszédül. De nem csak az osztályosorsjegyek, hanem a nagyobb sorsjegyek húzására is ezrével küldözgetik a ban-

károk a sorsjegyeket és igérvényeket. Elfogynak azok mind. Még néha kevés is az igények kielégítésére. „Lottózik“ mindenki. Különös jelenség, hogy az utóbbi időben a nők körében is fokozottabb mértékben kezd a szenvedély lábra kapni. A családjánya gyorsan óhajtana gazdagodni, a férjhezmenendő hölgy magának tekintélyes hozományt szerezni. Látja, hogy anélkül nehéz férjet kapni. Igaz, hogy e részben a férfiak is hibáztatandók, de azért többet ér mégis feleségnek egy számító, okos, takarékos és a pénzt nem kockáztató háziasszony, mint egy szenvedélyes sorsjátékos, ki a pénzét csak a játéka öli.

A nőtől különben sem kívánja senki, hogy gyorsan vagyont szerezzen. Elég ha azzal, amit, férjétől kap, okosan tud bánni. S ha fillérenként rakja félre feleslegét, az sokkal edesebb neki és sokkal becsesebb férje előtt, mintha sorsjátékon akarna egyszerre sokat nyerni.

Az ilyen pénzen nincsen áldás, de annál több átok, mert meguntja a szolid munkát és a lassu, de folytonos takarékoskodással való vagyonszerzést.

Azért ahelyett, hogy az osztályosorsjáték jól megtömött kasszájába, inkább a takarékpénztárba vigyük ugyanis ritkán akadó felesleges filléreinket.

H I R E K .

Kirendelés. Fernbach Károly, vármegyénk főispánja a zentai tanítóválasztás elnökekül Szárics Gézát rendelte ki.

Athelyezés. Balogh József ujvidéki posta-távirda s. tiszt, Bajára helyeztetet át.

Letört bimbó. Dr. Kohlmann Dezső főgimnáziumi tanárt és nejét sulyos gyász érte, másfél éves Stefike leánykájuk f. hó 15-én reggel 8 napi betegség után meghalt. Temetése f. hó 16-án reggel 9 órakor volt.

Eljegyzés. Dr. Bellák Gyula salgótarjáni orvos eljegyezte Ofner Adolf adai földbirtokos leányát, Valériát.

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.**Csuntava, mint üdülőhely.**

— A természeti tündérségek kedvelőinek figyelmébe. —

Ózonos levegő s kristálytisza forrás-víz a turisták élvezete, a beteg emberiségnek életet lelke. S ha bebarangoljuk Felső-Magyarország vadregényes hegyvidékét, ilyen helyet találunk Csuntaván, Dobsina (Gömör m.) város határának a Szepesség felé eső, ugyszolván legmagasabb hegyén. Erre az elrejtett helyre, mely a természet örök szépségeit tárja elénk s magához edesgeti az üdülni, gyógyulni s pihenni vágyókat, óhajtom e sorokkal a természet szépségeit kedvelőknek figyelmét felhívni. E gyönyörű helyen kiki csekély áldozattal megfelelő üdülő, nyaraló otthont teremthet magának.

Csuntava a tengerszine felett 1111,5 m. magasságban, Tátrafürednél 105 méterrel magasabban fekszik, országút mentén. Áll pedig Csuntava egy csárdából, egy erdővédlakból és egy nagy állásból. Hallomás után tudom csak, hogy ujabban Halasi Jenő dobsinai polgári iskolai igazgatónak van ott nyaralója, ki a nyarat családjával évente ott szokta töltetni.

Julius, augusztus havi átlagos hőmér-

séklete 15 C°, míg Budapesté 23,8 C°, Fiumeé 23,5 C° ugyanabban az időtájban. Levegője ózonos és tiszta.

Ha tehát a kánikulai forróság elől menekülni akarunk, — Csuntava erre a legalkalmasabb hely, — mely a világ zajától és fenyőerdőknek közepette fekszik. Sétánkat fenyveserdőkön és virágos réteken át vezető utakon, amelyek a körülrte elnyuló hegyek ormaira vezetnek, tehetjük meg. A hegyek, névleg a Tresznik (1398 m. magas) tetejére érve, gyönyörű kilátás nyílik 5 vármegyére. Lábaik előtt látjuk elterülni a magas Tátrát, a Királyhegyet, az Osztrovszki Vepor változatos hegy gerinceit gyönyörű panorámában!

Nagyobb kirándulások megtételére is igen alkalmas hely a Csuntava. Közel van ide a magas Tátra, a világhírű dobsinai jégbarlang, az ögfelé meredező sziklák közt elnyuló vadregényes sztracsenai völgy, az időszaki forrás, mely minden 24 óra alatt 1 óráig folyik, aztán eláll, a murányi s váraljai várak stb.

Természetrjai kutatóknak bő alkalma nyílik buvátkodni. A flórát tanulmányozhatja a dus növényzetű hegyi réteken és az ásványvilágot a bányákban. A havasi virágokon kívül találhatók ottan: Saxifragák, Primulák,

Soldanellák, Spireák, Sedum carpatikum, Lunaria rediviva, Doronicum austriacum, Ranunculus aconitifolius, Campanula carpatica, Mulgedium alpinum, Cypripedium calceolus, Trollius europeus és egyéb szebbnél szebb virágfajok.

Az állatvilág fő képviselői a nyul és őz. A fenyves erdők csak úgy visszhangzanak a madarak énekétől. Van itt rigó, havasi pipiske, keresztesörü, pinty, kakuk, cinke, poszáta, erdei vadtyúk, fecske, ökörszem stb.

A házi állatok közül tartanak Csuntaván: tehenet, juhot, mely állatok a hegyi széna, illetőleg takarmány után pompás tejet, vaját, túrót szolgáltatnak.

Forrás vize kristály tiszta s oly friss, hogy a legmelegebb nyáron is + 4,7 C° a hőmérséklete. Szakértők azt állítják, hogy itt fakad Gömör vármegye leghidegebb vize.

Dobsina város — ismerve áldozatkész-ségét e téren — nyaralónak való telket ingyen adja. A fát, követ, vasútut potom áron lehet megszerezni. Hisz bőven terem az ott mind s nem kell sem tutajon, sem pedig vasuton hozatni. Szóval nagyon csekély pénzáldozattal lehetne itt igen kellemes nyaralóhoz jutni, ahol pompásan lehetne nyáron át üdülni. **Gotthárd Sámuel.**

Patriárka választás. Dr. Günther Antal igazságügyminiszter, a karlócai kongresszus királyi biztosa e hó 14-én a déli gyorsvonattal érkezett Ujvidékre. A pályaudvaron dr. Balla Aladár ujvidéki főispán üdvözölte. Innen a kir. biztos, a főispán és Joánovics Pál miniszteri osztálytanácsos, kongresszusi titkár kíséretében Karlócára folytatta útját. Itt a pályaudvaron a város polgármestere, az érseki palota előtt pedig a püspöki kar élén Bogdánovics Lucian adminisztrátor által üdvözöltetett. Délután 2 óraker diszebed volt, utána pedig a kir. biztos a küldöttségek tisztelgéseit fogadta. A kongresszus ünnepélyes megnyitása e hó 15-én volt s azóta a kongresszusi pártok és tagok sűrű tanácskozásokat folytatnak a megválasztandó patriárka személyére nézve. A patriárka választás valószínűleg ma fog végbe menni.

Zombori művész sikere külföldön. A legutóbbi londoni művészeti és iparművészeti kiállításon részt vett a gödöllői kiállítók között Juhász Árpád zombori földink is irón- és tollrajzaival. A legelőkelőbb angol művészeti folyóirat a Studió legutóbbi augusztus hó 15-iki száma foglalkozik a magyar kiállítással s közben felemlíti a kiállítók között Juhász Árpád zombori földinket, kiről azt írja, hogy a legjobb modern irón és tollrajzok közé számítandó. Juhász Árpád most Malonyai Dezsővel a Dunántul magyar vidékeit járja s ketten gyűjtik a magyar művészet számára a magyar néplélek ruhában, kézi munkában, faépitményben megnyilatkozó művészet termékeit. Örömmel regisztráljuk zombori földink londoni sikereinek hírét; a siker értékét emeli azon körülmény, hogy éppen londoni vélemény nyilatkozik meg elismerőleg; már pedig köztudomásu, hogy Londonban újabban legdivadosabb művészeti ág a ceruza és tollrajz; az ottani művészet szinte csodás tökélyre vitték a rajzművészet terén. Értesülésünk szerint Juhász Árpád zombori földink minden idejét leköti most a Magyar Népművészet; faluról-falura s házról-házra járva gyűjtögeti, veszi önja hegyére a magyar népművészet remekeit. Mindenesetre érdekes volna, ha vándorutjáról néha-néha egy-egy tárca keretében beszámolna.

A Matica közgyűlése. Az Ujvidéken székelő Matica, szerb szépirodalmi társaság, Hadzics Antal elnöklete alatt e hó 12-én tartotta meg rendes évi közgyűlést a tagok nagy érdeklődése mellett.

Polgármesterek országos egyesülete. A belügyminiszter a napokban hagyta jóvá a polgármesterek országos egyesületének alapszabályait. Az egyesület abból a célból alakult, hogy keresztülvigye a városok segélyezését, a városi tisztviselők fizetésének rendezését s a városi törvény megalkotását. Most, hogy az alapszabályok jóváhagyattak, az egyesület megteszi az alakuló gyűlés előkészületeit s köriratban szólítja fel a polgármestereket, a városokat és városi tisztviselőket, hogy lépjenek be rendes, illetve pártoló tagul az egyesületbe.

A virilisták névjegyzéke. A városi tanács közhírré teszi, hogy az 1886. évi XXI. t. c. 25. §-ának rendelkezéséhez képest a legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzéke az adóhivatali kimutatás alapján minden évben a városi igazoló választmány által összeállítandó illetve kiigazítandó lévén, ehhez képest a folyó évről elkészített adókimutatás az igazolóválasztmány összeülése előtt folyó évi szeptember hó 14-étől szeptember hó 22-ig a városi kiadóhivatalban betekinthető, a netáni felszólamlások pedig ugyanezen idő alatt a város polgármesterénél benyújthatók.

Öngyilkosság. Mezei Sándor az „Otthon” kávéház tulajdonosa f. hó 15-én a vasúti vendéglőben önkézzel vetett véget életének. Öngyilkosságának okául zilált anyagi viszonyait említik.

Az egyenesadó felszólamlási bizottság 1908. évi szeptember hó 21-én délelőtt 8 óraker kezd meg az obcese m. kir. adóhivatal kerületéhez tartozó községek-ből beérkezett felebbezések tárgyalását. Tárgyalóhely: Zomborban a pénzügyigazgatóság épületében földszint.

Kilépés. A zombori 22. sz. „Akarat” alkoholelleses páholy kötelékéből folyó hó 16-án tartott rendes ülésén Práger Kálmán fogtechnikus, Gyorgyevits Theodor vasárusségéd és Szende Géza vármegyei hivatalnok bejelentették kilépésüket. A kényszerű és önkényes kilépések ellenére az egyesület egyre gyarapszik, mert a belépők száma jóval felülmúlja a kilépők számát. Az alkoholelleses páholy munkálkodásának tudható be, hogy a zombori felső kereskedelmi iskolában újból megalakult az ifjusági alkoholelleses egyesület. Az ifjuság nagy érdeklődéssel csoportosul az alkoholelleses eszme zászlaja alá s így remélhetjük, hogy az új generáció már egészségesebb világnézetben növekedik fel. A páholy a maga részéről a fentemlített napon Tomesányi Aladárt küldötte ki az ifjusági munkák vezetésére.

Hirtelen halál. Klinger Mátyás bajmoki földmives tegnapelőtt Bajmokon hirtelen rosszul lett. Bevitték a szabadkai kórházba, ahol aznap éjjel meghalt.

Apa és fiu balesete. Adán a mult héten Csikós Mihály ottani gazda és fia a szalmával megrakott szekérről egy fordulónál oly szerencsétlenül estek le, hogy mindkettő súlyosabb sérülést szenvedett.

Elfogott tolvaj. Ujvidékről írják: A békésgyulai rendőrség e hó 9-én este távirati megkeresést intézet Ujvidékre, mely szerint özv. Mihály Bálintné 1200 kor. értékű ingóságokat lopott gazdájától s azután megszökött. Az ujvidéki rendőrség éber ügyességét bizonyítja, hogy Vesei Elek főkapitány helyettesnek csakhamar sikerült kideríteni, hogy a tolvaj a délutáni vonattal érkezett Ujvidékre s itt egyik távoli rokonánál elfogták. A lopott ingóságokkal együtt az ügyészségnek adták át.

Az új szabadka—bajai vonat. Baja és Szabadka között Pertich Kálmán és Kovács János új keskenyágányu gazdasági vonatot akarnak építeni. Minthogy a tervek szerint a vasut Uj Szabadkán, mint Baján a város területén is átmegy, a kereskedelmi miniszter nyilatkozatra hívta fel a két várost. Szabadka közgyűlésén bizonyos feltételek kikötése mellett tudvalevőleg hozzájárult a vasut létesítéséhez. Baja város legutóbbi közgyűlése foglalkozott a vasut engedélyezésével és elhatározta, hogy felír a kormányhoz, hogy ismertesse az egész vasuti tervet, mert nyilatkozatának és véleményének megtétele előtt tudnia kell, hogy a tervezett vasut érinti-e Mátéházát és ha igen, mely ponton?

Uj rend — a kutyák körül. A földmivélsügyi minisztertől a napokban érkezett le a veszettség elleni védekezésre vonatkozólag életbeléptetett új rendelet. E szerint a veszettség idején a zárlat 40 nap helyett 90 nap lesz. A zártörő (póráz és szájkosár nélküli) kutyákat a gyepmester 90 napig tartja megfigyelés alatt a tulajdonos költségén. Azt az embert, akit kutya mart meg, az eddigi 8 nap helyett 21 napig figyelik meg. Ha a kutya egy másik kutyát mart meg, a megmart kutya 90, a maró kutya 8 napig tartandó megfigyelés alatt.

A veszett kutya áldozatai. Wachter János bácsalmási lakos levélhordó feleségét és kis leányát egy veszett kutya megharapta, rögtön Budapestre a Pasteur intézetbe szállították.

Elsülyedt dereglye. A Dunahid építési vállalatnak szállított Lippert Antal apatini vállalkozó egy dereglyén terméskövet. A munkások a hidpillérnél kötötték ki a dereglyét. Közben megérkezett a Pollux nevű vontató gőzös 8 uszály hajóval. Az utolsó uszályhajó hozzá ütődött a dereglyéhez. Ez egy nagyot roppant és néhány pillanat alatt elsülyedt. A kár mintegy 600 korona. Emberéletben nem esett kár, mert a munkásoknak még jutott annyi idejük, hogy a sülyedő dereglyéről egy esónakon elmeneküljenek.

Kifosztott kirakat. Ackermann János bajai műszövő kirakatát a napokban ismeretlen tettes fenyves nappal feltörte s az ott elhelyezett asztalkendőket és törülközőket ötven korona értékben ellopta. A tolvajt nyomozzák.

Leszerelés. Hadügyminiszteri rendeletek nyomában vajmi ritkán szokott öröm, vagy meglepedés fakadni. Most ez egyszer azonban, ugylátszik, akadt mégis kivétel. Nagy peccétes ordre érkezett a katonai parancsnokságtól s amint kitudódott, hogy mit tartalmaz a komoly irás, nem kis öröm, vigság keletkezett a katonák között. Hogy is ne örülnének a derék öreg bakák, akik három évig huzzák az igát, eszik a komiszkenyeret, amikor azt jelenti a Bécsből érkezett nagy levél, hogy az idén két héttel hamarabb szabadulnak meg a „gyöngyélet”-től mint rendesen. A rendelet ugy intézkedik, hogy a fegyvergyakorlatok végével azonnal szabadulni kell a legénységet. Természetes dolog, hogy ez a rendelet őszinte örömet kelt a nagygyakorlaton lévő öreg bakáink között, akik csak október elsejére számították a szabadulást.

Elvi határozat. A belügyminiszter egy konkrét esetből kifolyólag kimondotta, hogy a vármegyei tisztviselők székhelyükön nemcsak napidíjat nem számíthatnak fel, — ami eddig sem volt vitás, — hanem még az utiköltség megtérítésére sem tarthatnak igényt.

Szüretelnek. A természet az idén ugylátszik mindenben siet. Korábban volt a kánikula, korábban az aratás és korábban a szüret. Szinte hihetetlen, de — már az emberek mustot, sőt ujbort isznak. Egyik másik szőlőben vigan folyik a munka s szedik az édes szőlőt és készül a jó édes must. Persze, csak a korábbi fajú szőlőket szedik és pedig azért, mert a multkori esőzés után repedni és rothadni kezdett. De a többi szőlő sem érik az idén oly későn és így szeptember végére már be lesz fejezve a szőlő szüret. A szőlőkben a termés kiváló, amit legjobban bizonyít az, hogy olcsó a szőlő, kilója 7—8 krajcár, de — ami jellemző, — a bor mégsem olyan olcsó, mint ahogy ebből következnek. 30 krajcárjával mérik az új bort, ez az ár pedig egyáltalán nincs arányban a nagy szőlőterméssel. Itt is ugyanaz a helyzet, ami más téren, t. i. olcsó gabona: drága liszt, olcsó marha: drága hus és most olcsó szőlő: drága bor. Az az egy, hogy itt még remélni lehet, hogy leszall a bor ára, mert kenyeret mindenkinek kell enni, de bor nélkül csak megélünk, — ha drága.

Cigányfurfang. Egy dávodai asszonyt alaposan rászédett Horváth Erzsébet bácsalmási cigány asszony. Dávodra ment kártyát hányani. Egy asszony azt ajánlotta Horváth Erzsébetnek, hogy megfizetné őt, ha leányának vissza tudná szerezni régi szeretőjét, mert az egy másik leánynak akarja bekötöni a fejét. A cigány asszony vállalkozott is rá, hogy ő visszahódítsa a hütlent. Mikor beesteledett, a leányt ágyba fektette s egy iv papirost össze tépett, a feje alá tette s azt mondta, ha még egy huszkoronást tesz a feje alá, a visszahódítás jobban sikerül. Természetes, az asszony a kért 20 koronát oda is adta a cigány asszonynak, ő aztán a vankus alá nyult és véletlenül a kezében felejtette a pénzt. A cigányasszony e művelet után megadta az utasítást, hogy reggel akkor kelljen fel, mikor már a nap feljön és holnap a hütlent völegény meg fog jelenni. Másnap persze észre vették, hogy se pénz, se völegény nincs s így a pórujárt völegényfogók a bácsalmási csendőrségnél feljelentették a cigány asszonyt.

Gyujtogató irnok. Schetter volt dunabökényi községi irnok, kit iszákossága miatt elbocsátottak, Bács községben az elmúlt éjjel két házat felgyujtott és mig a házak lángtengerben állottak, kiment a vásártérre, ahol ismét két házat akart felgyujtani. Az emberek észrevették Schetter tettét és a rendőrök segítségével elfogták.

SPORT.

Lóverseny Zomborban.

A Bács-Bodrog Vármegyei Gazdasági Egyesület október hó 10-én és 11-én Zomborban lóversenyt rendez.

A versenyek programja a következő:

I. nap. Szombat. Október hó 10-én.

1. *Mezőgazdák versenye.*
2. *Zombor város díja.* Díj 1000 korona. (Adja Zombor szab. kir. város). 700 kor. I., 200 kor. II., 100 kor. III. Táv. kb. 1600 m.
3. *Urlovasok díja.* (Gátverseny.) Díj 1300 korona. (Adja az Urlovasok Szövetkezete.) 900 kor. I., 300 kor. II., 100 kor. III. Táv. kb. 2400 m.
4. *Allamdíj.* 1300 korona. (Adja a földmivelésügyi miniszter.) 900 kor. I., 250 kor. II., 150 kor. III. Táv. kb. 1800 m.
5. *Handicap.* Díj 1200 korona. (Adja a földmivelésügyi miniszter.) 800 kor. I., 250 II., 150 kor. III. Táv. kb. 1400 m.
6. *Katonatiszti gátverseny.* Díj 1000 korona, 700 kor. I., 200 kor. II., 100 kor. III. Táv. kb. 2400 m.

II. nap. Vasárnap. Október hó 11-én.

1. *Bácskai sikverseny.* Díj 700 korona. (E díjhoz a földmivelésügyi miniszter 200 koronával járul.) 500 kor. I., 150 kor. II., 50 kor. III. Táv. kb. 120 m.
2. *Bácsmegye díja.* Díj 2000 kor. (Adja Bács-Bodrog vármegye.) 1400 kor. I., 400 kor. II., 200 kor. III. Táv. kb. 2000 m.
3. *Lovaregyleti gátverseny.* Díj 1500 kor. (Adja a földmivelésügyi miniszter.) 1000 kor. I., 300 kor. II., 200 kor. III. Táv. kb. 2400 m.
4. *Katonatiszti sikverseny.* Díj 900 kor. 700 kor. I., 150 kor. II., 50 kor. III. Táv. kb. 1400 m.
5. *Egyleti díj* 1000 kor. 700 kor. I., 200 kor. II., 100 kor. III. Táv. kb. 1600 m.
6. *Vigass verseny.* Díj 750 kor. 600 kor. I., 100 kor. II., 50 kor. Táv. kb. 1300 m.

A verseny intézősége a következőképpen alakult meg: Elnök és bíró: *Szemső István*; helyettes elnök: dr. *Molnár Károly*; tagok: *Günther Ferenc*, dr. *Poór Béla*, *Szemső Károly*, *Várossy Károly*, az Urlovasok Szövetkezete részéről: *Rohonczy Lőrincz*; handicapper az Urlovasok Szövetkezete részéről: *Magyar Elek*; indító az Urlovasok Szövetkezete megbízásából: *Moschack J.*; versenytitkár és mázsáló: *Konyovics Antal*; totalizateur vezető: *Omelka Gusztáv*; pénztárnok: *Tomcsányi Aladár*.

Ügetőverseny.

III. nap. Hétfő. Október hó 12-én.

1. *Bácskai díj. Kettesfogatu urkocsis verseny.* Díj 1100 kor. Táv. 6000 m.
2. *Megyei díj. Egyes fogatu verseny* Díj 800 kor. Táv. 2000 m.
3. *Budapesti díj. Kettesfogatu urkocsis verseny* Díj 1600 kor. Táv. 7000 m.
4. *Zombori díj. Egyesfogatu verseny.* Díj 800 kor. Táv. 2600 m.
5. *Vigass-verseny. Kettesfogatu urkocsis verseny.* Díj 900 kor. Táv. 5000 m.
6. *Mezőgazdák kettesfogatu versenye.* Díj 400 kor. Táv. 5000 m.

Lóverseny Szabadkán. A szabadkai lóverseny-egylet választmánya a napokban ülést tartott, melyen a lóversenyek határidejét október hó 4-ikére tűzte ki.

VEGYES.

Utmutató fiatal férjeknek.

Egy londoni folyóirat hosszu és érdekes cikkben ad utmutatást a fiatal férjeknek arra nézve, hogyan kell bánni az asszonnyal és hogyan lehet boldoggá tenni. A sok tanács közül közöljük azokat, amelyek legnéltöbbek a figyelemre: Örizz meg az asszony illuzióit és igyekezzél éppen úgy tetszeni neki, mint völegénykorodban. — Gondold meg, hogy az az új élet, amely néked csak epizód, az asszony gondolatait és szokásait teljesen fölforgatja és egészen ismeretlen világba veti. Légy kiméletes hozzá mindezekért. — Mondd meg neki minden alkalommal, hogy szereted. Akármennyire tudja is, azért örömmel hallja újra; ne tégy úgy, mintha ez egészen természetes lenne. Kezdj mindent oly mértékben, ahogyan folytatni is tudod; ez különösen az anyagi dolgokra vonatkozik. Ne sértsd meg azzal a kényszerítéssel, hogy kérnie kelljen tőled a pénzt; ebben különösen finom érzékűnek kell lenned, mert a legtöbb családi viszálykodásnak a pénz az okozója. Légy figyelmes aprólékos dolgokban. Egy szál rózsá gyakran egész napját megarányozhatja. — Mond el neki minden bánatodat és minden örömedet, hiszen ő feleséged, nem testvéred s szeret téged. Kötelességed, hogy elmondj neki mindent s ő bizonyára nem egyszer segít a bajodon tanácssal. Törd el, ha sir. A férfinak dolgozni kell, az asszonynak sirni. — Ne sértsd meg nyilvános kritikával. Ha valamit kifogásolsz, mondd meg neki otthon. — Hitesd el vele, hogy ő az egyetlen asszony, akit valaha szeretted. Ezt sokra becsüli. — Ne bosszantsd, ha nem akarod, hogy alkalomadtán ő is bosszantson téged. Bánj vele úgy, mint egy pajtással vagy barátal, de ne felejtse el, hogy asszony, akinek szülsége van a te támogatásodra. — Mindenekelőtt arra ügyelj, hogy megörizzd az illuzióit, amelyek rólad a lelkében élnek. Ez megér minden fáradozást.

Török nők ferradalma. Konstantinápolyban most ragyogó nyár van. A szines Kelet népében kisarjadjottak az elnyomott érzések, s mindennap új csodák nyílnak: gyönyörű virágai a szabadságnak. És a török nők is elhajtják kínzó fátyolukat s az élet hívó forrongása ellenállhatatlan erővel csalja ki őket a háremből. Kelet szépséges asszonyai immár az utcán hangoztatják a varázsos jelszót:

— Jogot a nőknek!

A konstantinápolyi nők a Boszporusz egyik magaslatán gyűlést tartottak és megalakították az első török nőegyletet. Pierre Louis tolla is gyöngé volna arra, hogy leírja azt a sokaságot s elég buja és forró hasonlatokat találjon ennek a napkeleti álomnak leírására. Micsoda káprázató groteskség lehetett, mikor a sok száz török nő villogó szemmel és kipirult arccal kiáltotta:

— Le a zsarnokainkkal! Le a háremekkel! Színházba akarunk járni! Előre — a vendéglőkbe!

Ugyan nagy munkájába kerülhetett a kedélyek lecsillapítása Riza at pasa orvos feleségének, aki elnökölt a gyűlésen és magas szárnyalású beszédet mondott a hárem ellen. Szét kell robbantani a háremet, — mondta Riza at öngyűsége — a háremet, amely rab-szolgálatokká alacsonyít bennünket. Ki akarunk menekülni ebből a börtönből! Éljen a nők szabadsága és egyenjogúsága! A felkiáltást zugó tetszészaj követte s aztán a megalakult nőegylet tagjai csöndben hazamentek. De ezen az éjszakán a konstantinápolyi háremek virágos terméin forróbb sóhajok suhantak végig. Ezer meg ezer asszony álmodott új szerelméről.

Adományok

a Zomborban, Bács Bodrog vármegye székhelyén felállítandó Bákózi szoborra.

XXVII. SZÁMU KIMUTATÁS

Athozat 8356 64 K
315 Erdődi (Szatmár megye) irgalmas nővérek intézete gyűjtő ivéu adakoztak: Irgalmas nővérek 3.— K

316. *Pacséri Ipar és Kereskedelmi Önségélyző Hitelszövetkezet* gyűjtőívén adakoztak: Pacséri Ipar és Keresk Önségélyző Hitelszöv. 5.— K

317. *Kisberezsnai sárdafőnökség* gyűjtőívén adakozott: Berezsnai zárda 2 — K

318. *Kammerer Ferenc* esp. plébános Nógrád-Verőce, gyűjtőívén adakoztak: A nógrádverőcei róm. kath. plébánia hívek 1 — K

319. *Budapesti (Egyetemi klinka) irgalmas nővérek* gyűjtőívén adakoztak: I ső belgyógyászati osztályban: Férfi osztály földszint 2 kor, 20 fil, Férfi osztály I-ső emelet 3 kor, 40 fil, Női osztály I-ső emelet 2 kor 50 fil, Női osztály II-ik emelet 4 kor 08 fil, II-ik belgyógyászati osztályban: Férfi osztály földszint 50 fil, Női osztály földszint 1 kor. 82 fil., Férfi és női külön osztály 1 kor., II-ik sebészeti osztályban: Férfi osztály földszint 3 kor. 10 fil., Női osztály földszint 2 kor., Női osztály I-ső emelet 6 kor., Férfi osztály II-ik emelet 8 kor. 10 fil., összesen 34 70 K

320. *Szilágysomlyói kir. járásbírósg* gyűjtőívén adakoztak: A. G. 20 fil., Balogh József 20 fil., Engel Mihály kárásztelek 40 fil., Fried Mihály 20 fil., H. Gy. 20 fil., Kormos Jozsef 1 kor., Krasznay Sándor 50 fil., Kulinyi Albert 50 fil., Olvashatlan 20 fil., Olvashatlan 60 fil., P. L. 20 fil., Puskás Dezső 50 fil., S. L. 30 fil., Schwartz Mariska 30 fil., Sztankovits Károly 20 fil., Turmann Ödön 30 fil. 6.— K

321. *Kismártomi Takarékpénztár* gyűjtőívén adakozott: Kismártomi Takarékpénztár 5 — K

Összesen 8418.84 K

Vujevich Alajos,
pénztárnok.

BUDAPESTI
Szivattyú- és Gépgyár Rt.

= BÁCSEGYEI KÉPVISELETE =

SZELES JENŐ Zombor.

= MINTARAKTÁR =

küszivattyúkban és tűzfecskendőkben.

HAZAI GYARTMANY.

345-35-7

35-8

50-40

„Blickensderfer“
eredeti amerikai
irógép,

azonnal látható írással.

Tiszta acél- szerkezet.	Gyönyörű szép írással.	Az irógépek legelősbja.
149-80-18	A r a :	

teljes felszereléssel csak 300 K.

Irógép kellekek a legelősbj árakban szállítatnak.

Amerikai írodai butorok mintatelepe.

Tessék prospektust kérni!

Kaufman és Társa Budapest
V., Zoltán-utca 16. szám. (Szabadságtér.)

Állandó raktár és képvislet Bács-Bodrog megye részére

Teltsch Gáspár,
műszer- és látzerésznel Zomborban.

Eladó ház.

Órszálláson a főutca 472. számú jókarban lévő ház szabadkézből **eladó**. Tudakozódhatni ugyanott.

Zomborban, felső város Farkas-utca 18. sz. ház

szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

VIDA KÁROLY
APATINBAN,

szolgabírói hivatalban.

5.-K
2.-K
1.-K

34 70 K

6.-K

5.-K

8418.84 K

h Alajos,

árnok.

TI

ár Rt.

TE =

mbor.

kendőkben.

NY.

35-8

ép,

lógópek

olcsóbbja.

300 K.

zállítanak.

telep.

ral!

apest

tságtér.)

gye részére

ár,

rban.

Telek eladás.

Zomborban, a Szelencse külvárosban fekvő 19. sz. telek (volt „Korona“ gőzmalom) felerészben lebontással és téglával együtt kedvező fizetési feltételek mellett **azonnal eladó**. — Bővebb felvilágosítás nyerhető a tulajdonosnál: **Ivánovits György**, Géza-utca 27. sz. a.

Első Délmagyarországi Nádfonatgyár SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfonatok** (stokatur) és **gomb-szőgek** a legjutányosabb árban eladók.

Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **mész**. Tiszta, kövektől mentes. 10,000 kilonként Szondról szállítva 340 korona. **Több vagon rendelésnél árendemény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár **folyékony kátrány, kátránylemez és cementben**, melyek a legolcsóbb áron szereshetők be.

Tisztelettel 100-16

MERKL JÁNOS SZOND,

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.)

8108/tkvi 1908. szám.

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gyurits Jövő és Pein Milán végrehajtottak Kálits Mladen végrehajtást szenvedő elleni 682 korona tökekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék és kir. járásbírósi területén lévő. Oszivác község határában fekvő, az osziváci 1371 sz. betétben A. § 4. sor, 2097/2. hr. sz. 3 hold 1539 öles ingatlanból Kálits Mladen tulajdonául bejegyzett 1/2 résznyi jutalekra 1661 korona, — u. o. A. § 5. sor, 3971/2. hr. sz. 461 öles Kálits Novák és Kálits Mladen nevében álló egész jószágtestre az 1881. évi LX. t. cikk 156. § a) pontja alapján 147 korona kikiáltási árban a II. a. árverési feltételek szerint az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1908. évi október hó 9-ik napján délelőtt 11 órakor** Oszivác községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Zomborban, 1908. évi augusztus hó 8-án. A kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány,

kir. trvszéki bíró.

9039/tkvi 1908. szám.

Arverési hirdetmény.

Szeigl Mátyás nemes nádudvari lakos végrehajtottak Pechloff Adámné sz. Schneiderbeck Katalin órszállási lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében az újabb árverés a végrehajtottak 268 korona 50 fillér tökekövetelés és ebből 228 korona tőke után 1907. évi július hó 1. napjától járó 5% kamatai, 49 kor. 65 fillér végrehajtási, ugy az árverési kérvényért megállapított 27 korona 34 fillér és a még felmerülő költségeknek, valamint Heller Jakab sükösi lakos csatlakozó végrehajttató javára 245 kor. 60 fill. tőke, ebből 207 korona 60 fill. után 1907 október 1 től járó 5% kamat és 51 korona 53 fillér perkoltségból álló követelésének kielégítése végett az 1881. LX. t. c. 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében a zombori kir. törvényszék (és kir. járásbírósi) területén, Órszállás községben fekvő s az órszállási 2911. számú betétben felvett, Pechloff Adámné sz. Schneiderbeck Katalin nevében álló A. I. 1. sor, 1645. hr. 907. ö. i. és A. I. 2. sor, 1646. hr. sz. ingatlanokra 2000 korona kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül **1908. évi október hó 27-ik napjának délelőtti 10 (tíz) órája** Órszálláson a községében tüzetik ki.

Ezen árverésen a fent körülírt ingatlan a kikiáltási áron alul is, azonban 1815 koronán alul nem fog eladatni, ha 1815 koronánál magasabb ígérlet nem tétetik, akkor az ingatlan Weisz Vendel utóajánlatot tevő által megvettnek jelentendő ki.

Arverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni

Zombor, 1908. évi szeptember hó 7

A kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány,

kir. trvszéki bíró.

Egy állás nélküli fiatal-ember, ki felolvasni jól tud,

társalgóul

kerestetik. Bővebb felvilágosítás Szabadság-tér 11. szám alatt balra.

Pályázat

pénztárosi állásra.

A zombori I-ső önszegélyző szövetkezet igazgatósága által, Zomborból Budapestre való elköltözés folytán megüresedett pénztárosi állásra, az alapszabályok 52. §-a értelmében ezennel pályázat nyitattik.

Pályázni szándékozik tartozni az igazgatóság által meghatározandó óvadékok, fizetésének kétszeresét, készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban, avagy ingatlanra jelzálogilag biztosítani.

Evi fizetése: előleges havi részletekben, 1200 azaz: Egyezer és kétszáz koronában állapított meg.

Az állás 1908. évi október hó 15-én elfoglalandó.

Pályázati kérvények a zombori I-ső önszegélyző szövetkezet igazgatóságához címezve, **1908. évi október hó 10-éig** nyújthatók be.

Zombor, 1908. évi szeptember hó 13-án.

A zombori I-ső önszegélyző szövetkezet

Igazgatósága.

377-5-2

ELADÁS.

Elköltözés folytán eladom **összes butoraimat, házi-felszereléseimet, villanycsillárait, egy vagon cserfámat, ezüst szörme nyulaimat.**

Schlachter József,

Apatini-ut 25. szám.

6-2

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia

Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készíttetnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállíttatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.